

Donderdag 28 december 1916 – ochtendeditie

De wegvoering van Belgen naar Duitsland.

Aan het ministerie van buitenlandse zaken is nog geen antwoord ontvangen op de nota van onze regering inzake de wegvoering van Belgen naar Duitsland.

Verdedigingswerken aan de Belgisch-Nederlandse grens.

Wolff seint ons uit Keulen:

De Kölnische Zeitung schrijft: Er is in de Nederlandse pers ongerustheid betoond naar aanleiding van de veronderstelling, dat de verdedigingswerken, die de Duitsers aan de Belgisch-Nederlandse grens hebben aangelegd, een aanwijzing zouden zijn voor aanvalsplannen van Duitsland op Nederland. Die verdedigingswerken zijn echter niets anders dan door de Duitse legerleidingen genomen voorzorgsmaatregelen, ter eventuele verdediging van het eigen grondgebied.

Weliswaar zijn de Nederlanders mans genoeg om hun land te verdedigen, indien de Engelsen zouden trachten hun neutraliteit te schenden; maar het voorbeeld van Griekenland geeft iedere verstandige regering te denken.

Zover zal het met Nederland zeker niet komen; maar mocht Engeland trachten, door Nederland naar Duitsland door te dringen, dan moet de Duitse legerleiding daartegen gewapend zijn.

De Nederlanders behoren in deze loopgraven aan hun grenzen niets anders te zien dan een zichtbare aanwijzing ervoor, dat de geweldenarij van Engeland voor geen schending van het volkenrecht terugdeinst, en dat het enkel met geweld kan worden tegengegaan.

Ook de Nederlanders moeten ten allen tijde gewapend zijn en moeten elk ogenblik gereed zijn om hun bodem te verdedigen tegen de tirannie van de overkant van het Kanaal.

Londen, 27 december. Officieel avondbericht: Wij beschoten met goede uitslag verdedigingswerken ten westen van Mesen.

Berlijn, 27 december. Officieel: In de bocht bij Ieper zijn gistermiddag bij goed zicht hevige vuurgevechten geleverd, die 's avonds, toen het begon te regenen, weer verflauwden.

De wegvoering van Belgen.

Havre, 27 december. De ministers van staat, senatoren en afgevaardigden, die in het land zijn gebleven, hebben zich gewend tot de vertegenwoordigers van de onzijdige staten te Brussel, met verzoek een einde te maken aan de deportaties.

“De vreedzame volken – zegt het verzoek – kunnen niet onbewogen blijven bij deze ernstige schending van de heiligste beginselen van het natuurlijke recht, van het volkenrecht en de internationale overeenkomsten. De eer van de mensheid eist, dat de onpartijdige geschiedenis geen laakbare onverschilligheid voor de ergerlijkste onrechtvaardigheden behoeft op te tekenen.”

Van de grens schrijft men ons:

De gemeenten Clinge, Doel en Kieldrecht zijn ieder tot 3000 mark boete veroordeeld, omdat zij verantwoordelijk worden gesteld voor het ontvluchten van vele dienstplichtige Belgische mannen.

Op de eerste kerstdag heeft de Bond van Belgische arbeiders zijn eerste algemene vergadering te Amsterdam gehouden. Kamiel Huysmans, voorzitter van de Bond, heeft er een openingsrede

gehouden waaraan wij – uit het verslag in Het Volk – het volgende ontlenu:

Wanneer – vroeg spreker – zal er vrede zijn? Indien het thans niet lukt, om de oorlogvoerende mogendheden tot onderhandeling te brengen, dan kan de oorlog, naar mijn persoonlijke overtuiging, nog enige jaren duren. Maar ik ben optimist. Deze oorlog is een vernietiging van de oorlog zelf. De Duitsers zijn niet in Parijs, de verbondenen niet te Berlijn. En ik heb de indruk gekregen, dat het Duitse aanbod niet is afgewezen.

Men heeft gezegd: het aanbod is niets dan een manoeuvre. Welnu, men kan dat manoeuvre niet beter onthullen, dan door meer klaarheid, en precisering der voorwaarden te vragen. Wij van de Bond hebben daarom met vreugde het initiatief van president Wilson begroet. De tijd is gekomen, dat in alle landen de socialisten moeten opkomen voor matiging. Wij willen geen vrede tot elke prijs, maar ook niet, dat de pogingen om tot onderhandeling te komen, de kiemen in zich dragen voor feitelijk een nieuwe oorlog.

Nu een woord over de Internationale. Ik heb nog eens mijn Arnhemse rede, waarom ik zo ben aangevallen, nagelezen. Ik behoef er geen woord van terug te nemen en heb geen enkele reden, om te betreuren wat ik daar namens de Executieve der Internationale heb gezegd.

Neen, de Internationale is niet dood. Een nieuwe tragedie, de deportatie van de Belgische burgerbevolking, heeft onze partijgenoot Vandervelde aanleiding gegeven een beroep te doen op de Internationale. Zelfs de Belgische regering zond officieel een telegram aan die “dode”, met het verzoek, om tussen te komen. Welnu, de Internationale heeft in deze zaak een oproep gericht tot de aangesloten partijen. De vertegenwoordigers van de Duitse partij

verklaarden mij, waar Troelstra het kon horen, dat de Duitse partij tegen de deportatie heeft geprotesteerd zowel in de budgetcommissie als in de openbare vergadering van de rijksdag. Onze partij heeft in deze zaak dus internationaal haar plicht gedaan. De tijd is daar, dat de gelederen der Internationale weer zullen worden samengevoegd, wat dan ook de burgerpartijen daarvan zullen zeggen. De dupe willen wij niet worden, niet ook de slaven van de militaire situatie, wij willen niet verrast worden door de vrede, zoals wij verrast werden door de oorlog.

Nadat de verslagen en enkele voorstellen waren behandeld, zijn de volgende moties met algemene stemmen aangenomen.

1. De Bond van Belgische arbeiders in Nederland verwerpt de politiek van de vrede tot elke prijs en is van oordeel met de socialistische conferentie der neutrale landen dat in elk geval de vrede niet kan gesloten worden, zonder aan België onafhankelijkheid en herstel te waarborgen;
Maar hij meent verder, dat, om ernstige onderhandelingen voor te bereiden, het op dit ogenblik ook op de weg der socialistische arbeiders ligt een initiatief als dat der Verenigde Staten te steunen, en hij besluit daarom aan president Wilson een telegram van instemming en hulde te laten geworden;
2. De Bond brengt zijn groet aan de Belgische socialisten die strijden op het front voor de vrijmaking van ons land; aan gans de Belgische bevolking, die leeft in het bezette gebied en zich niet laat demoraliseren in haar lijdzaam verzet; aan de gedeporteerde arbeiders, die tegen alle recht in de onschuldige slachtoffers zijn van een onmenselijke dwangpolitiek.

De Bond verklaart zich nogmaals partijganger van de onmiddellijke instelling van een ernstige parlementaire controle en brengt hulde aan Em. Vandervelde, die steeds het vertrouwen van alle leden der

Werkliedenpartij geniet. De Bond drukt tevens de hoop uit, dat hij, in zijn hoedanigheid als voorzitter van het J. S. B., het zijne zal bijdragen opdat, door de actie en medewerking van de arbeidende klassen van alle landen en op grond van onze internationale resoluties, een vrede wordt gesloten die niet de kiemen van nieuwe oorlogen in zich bevat.

Een correspondent van De Tijd in België schrijft:

Ofschoon de officiële legerberichten er weinig melding van maken, kruisen de jongste tijd herhaaldelijk Engelse vliegtuigen langs de Belgische kust. Zij laten niet altijd bommen vallen en schijnen meer op verkenning uit.

Van hun kant blijven de Duitsers de verdedigingswerken in de duinen en de daarachter gelegen stellingen geregeld versterken. Nieuwe bezettingstroepen zijn aangekomen en overal wordt nieuwe artillerie in stelling gebracht. Opmerkelijk is ook het groot aantal kanonnières, thans in de buurt van Knokke en Zeebrugge gelegerd en meest behorend tot de marine.

Uit gesprekken en zekere tekenen is mij gebleken, dat de Duitsers vroeg of laat een poging tot landing van Engelse troepen aan de Belgische kust verwachten. Ik vraag mij af of het terug opvatten van een dergelijk plan, dat reeds voorheen in Engelse maritieme kringen schijnt te hebben bestaan, maar dat nooit werd uitgevoerd, moet worden geweten aan de jongste regeringsverandering in Engeland, immers bedoeld om de oorlog krachtiger dan ooit voort te zetten.

Bij Ittervoort (Limburg) hebben dinsdag honderd Belgen de Duitse grensposten met revolvers gedood; zij wisten daarna met behulp van planken over de elektrische draad Hollands gebied te bereiken.

Donderdag 28 december 1916 – avondeditie

Het antwoord van de entente op het aanbod der centralen.

Londen, 28 december. De Daily Telegraph verneemt, dat het antwoord van de bondgenoten (der entente) op de Duitse nota te Parijs is opgesteld en goedgekeurd door al de belanghebbende regeringen. Waarschijnlijk zal Wilson de tekst binnenkort hebben en die aan de centrale mogendheden kunnen doen toekomen. De oorlogvoerenden en de onzijdigen zullen dan begrijpen, dat er geen kans bestaat de bondgenoten ooit over te halen hun overwinning prijs te geven voor een vrede, die, zolang de Duitse militaire macht bestaat, slechts een Duitse vrede kan zijn. Het zeer volledige antwoord zet verder duidelijk uiteen waarom de bondgenoten strijden en dat dezen, om een einde te maken aan de door Duitsland ingestelde heerschappij van het geweld, voorwaarden zullen eisen, die geheel afwijken van de oude waarborgen op papier.

Vervolgens zal de nota van Wilson beantwoord worden. Het zou een dwaling zijn te menen, dat de vertraging, die het overmaken van dit antwoord ondervindt, aan enigerlei aarzeling toegeschreven zou moeten worden. Er was echter tijd nodig voor de tien verbonden regeringen het eens geworden waren over de bewoordingen, waarin aan hun zorgvuldig overwogen gedragslijn uitdrukking wordt gegeven.

Berlijn, 28 december. Officieel: Sommige vakken van het front in Vlaanderen stonden af en toe onder sterk vuur.

Uit Middelburg in België is een Duits militair in gezelschap van een Belgisch meisje naar ons land gevlucht.